

Kandin työopas 2024

Suomen Medisiinariliitto
Finlands Medicinarförbund
Finnish Medical Students' Association

Puheenjohtajan terveiset

Arvoisa kollega,

Lääkärin sijaisena toimiminen on uniikki ja arvokas tapa kerryttää työkokemusta opintojen aikana sekä kasvaa lääkäriin ammattiin käytännön kokemusten kautta. "Kesäkandina" työskentely onkin monelle ensikosketus lääkäriin työelämään. Kandin Työoppaan tehtävänä on avata lääkäriin sijaisen sekä soveltuvin osin amanuenssien palkkarakennetta ja toisaalta valottaa työnkuvaan liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia.

Meillä suomalaisilla medisiinareilla on kansainvälisessä vertailussa ainutlaatuinen mahdollisuus toimia lääkäriin sijaisena jo opintojen aikana. Tämä tarjoaa loistavan mahdollisuuden soveltaa opittua käytännössä ja turvallisessa ympäristössä. Opintojen aikana työskentely auttaa professioon kasvamisessa ja työelämään integroitumisessa. Lääkäriin sijaisen työ on vastuullinen, mutta antoisa ja erittäin opettavainen.

Kandina työskennellessä on hyvä pitää mielessä omat oikeudet sekä velvollisuudet. Kandidaatilla on oikeus riittävään perehdytykseen töiden alussa sekä jatkuvaan senioritukeen kyseisessä työpisteessä paikan päällä, ei pelkästään puhelimen välityksellä. Toisaalta Suomen lainsäädäntö määrittää tietyt rajoitteita lääketieteen opiskelijalle töiden osalta (esim. yhteispäivystykset, kuoleman toteaminen). Myös näistä on kerrottu tarkemmin Kandin Työoppaassa sekä Medisiinariliiton nettisivuilla. Medisiinariliittoon voi olla matalalla kynnyksellä yhteydessä, mikäli töihin liittyvistä asioista herää kysymyksiä.

Kesän aikana tukea saa myös Medisiinariliiton ja Duodecimin yhteisestä mentorointiprojektista, jonka avulla voi jakaa tunnelmia sekä onnistumisen ja pettymyksen hetkiä. Näitä teemoja on tärkeää oppia käsittelemäänkin, sillä ne kuuluvat keskeisesti lääkäriin ammattiin.

Tämä viimeisin painos Kandin Työoppaasta julkaistiin hieman totuttua myöhemmin johtuen v. 2022 tehdyistä kunta-alan työsopimus uudistuksista, joiden loppuunsaattamisessa kesti suhteellisen pitkään. Työoppaaseen on koottu keskeisimpiä nostoja kunnallisesta lääkäriin virka- ja työehtosopimuksesta (tiiviimmin Lääkärisopimuksesta), jotka koskevat lääketieteen kandidaatteja sekä amanuensseja.

Mikäli jokin asia jää omassa työsuhteessa tai työsopimusasioissa mietityttämään tai koet työpaikalla haasteita esim. perehdytykseen tai työnkuvaan liittyen, Medisiinariliitto, Lääkäriin liitto sekä Nuorten Lääkäriin Yhdistys ovat tukena näissäkin kysymyksissä. Muista pyytää myös apua ja ohjeistusta työpaikallasi – kukaan meistä ei selviä ilman toisten tukea!

Antoisia kesätöitä ja amanuenssuureja toivottaen,

Arttu Lahtiharju LK

Puheenjohtaja v. 2022, Suomen Medisiinariliitto-Finlands Medicinarförbund ry

Toimituksen terveiset

Hei kandi!

Sinulla on käsissäsi päivitetty Kandin työopas vuosimallia 2023! Kandin työopas pyrkii tiivistämään amanuensseja ja viransijaisina toimivia kandeja koskevia ydinkohtia Kunnallisesti virkaehtosopimuksesta (KV-TES) sekä sen alaisesta Lääkärisopimuksesta (LS).

Lääkärisopimus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa toimivia lääkäreitä ja siten myös lääkäreitä sijaistavia lääketieteen kandidaatteja. Ensimmäisistä lääkärintöistä lähtien on tärkeää olla perillä omista oikeuksista ja velvollisuuksista työntekijänä. Tuntemalla työehtosopimuksen pääpiirteet kandi osaa perustellusti vedota oikeisiin asioihin ja tahoihin, mikäli epäselviä tilanteita esimerkiksi palkkaukseen tai työaikaan liittyen syntyisi. Lisäksi oppaaseen on koostettu kandiin työoikeuksia koskeva kappale sekä tietoa VRK-kortin hakemisesta. Uutena asiana on lisätty kirjaus etätöistä lääkärin sijaisen roolissa. Vakiintuneiden toimintamallien puuttuessa sekä vastuukysymysten ollessa vielä auki Medisiinariliitto ei voi suositella etätöiden tekemistä kandeille.

Nykyinen Lääkärisopimus saapui pitkien neuvottelujen jälkeen kesäkuussa 2022 ja on voimassa 1.5.2022-30.4.2025 ajan. Merkittävänä muutoksena opiskelijan näkökulmasta oli, että amanuensseja koskevat määräykset siirrettiin kokonaan KV-TES:n soveltamispiiristä Lääkärisopimuksen piiriin.

Lääkärisopimuksessa saatiin aikaiseksi palkkaratkaisu, jossa vuonna 2022 maksetaan kaksi erillistä palkankorotusta. Vuosien 2023 ja 2024 lääkärin palkankorotukset ovat vähintään 1,9 % vuodessa (1,5 % yleiskorotus ja 0,4 % paikallinen järjestelyerä). Lopullinen taso määräytyy kolmen yksityisen sopimusalan palkankorotusten perusteella. Myös työaikalukuun tuli muutoksia säännöllisen työajan sijoittamisesta sekä lepoaikamääräyksiin liittyen.

Hyvinvointialueisiin siirtymisen myötä KV-TES:n tilalle tulee HYV-TES, joka valmistuneen kevään 2023 aikana. Käytännössä sisältö pysyy muutamien muutoksin pääosin samana.

Toivottavasti oppaasta on Sinulle hyötyä töihin mentäessä! Tarkempaa tietoa työskentelyä koskevista lakipykälistä ja sopimuksista löytyy esimerkiksi Valviran, Kuntatyönantajien sekä Lääkäriliiton nettisivuilta.

Tsemppiä töihin!

Kandin työoppaan toimitus

SISÄLLYS

1.	AMANUENSsit	6
1.1.	Työaika	6
1.2.	Peruspalkkaus	6
1.3.	Lomakorvaukset ja lomarahat	6
2.	LÄÄKÄRIT	8
2.1.	Työaika	8
2.1.1.	Laajennettu säännöllinen työaika	8
2.1.2.	Arkipyhien vaikutus työaikaan	8
2.2.	Päivittäinen lepoaika (ruokatauko) sekä palautumistauko	9
2.3.	Vuorokausilepo	9
2.4.	Viikkolepo	10
2.5.	Sairauspoissaolo	10
2.6.	Päivystys	10
3.	LÄÄKÄRIT PALKKAUS	12
3.1.	Peruspalkka	12
3.2.	Tuntipalkan laskeminen	12
3.3.	Toimenpidepalkkiot	13
3.3.1.	Lääkärintodistus- ja lausuntopalkkiot	13
3.3.2.	Kliininen lisätö ja ylityö	13
3.4.	Perusterveydenhuollon lääkäreiden suoritepalkkausjärjestelmä	14
3.5.	Työpaikkapäivystyksen päivystyskorvaukset	16
3.6.	Lomakorvaukset ja lomarahat	16
4.	LÄÄKETIETEEN OPISKELIJAN TOIMIMINEN LAILLISTETUN AMMATTIHENKILÖN TEHTÄVÄSSÄ	17
4.1.	Neljän vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija	17
4.2.	Viidennen vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija	17
4.3.	Ulkomailla lääketiedettä opiskeleva opiskelija	18
4.4.	Etävastaanotto	18
5.	TERVEYDENHUOLLON AMMATTIKORTTI	19
5.1.	Kortinhankintaprosessi (4. vsk)	19
5.2.	Kortinhankintaprosessi (5. vsk ja 6. vsk)	20
5.3.	Mahdollisia syitä varmennekortin toiminnan lakkaamiselle	20
5.4.	Ulkomaat: Valviran oikeuksien hakeminen ja kortinhankintaprosessi	21
6.	KESÄTÖIDEN JÄLKEEN	23

7. TOIMENPIDELUETTELO..... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

1. AMANUENSSIT

1.1. Työaika

Amanuenssilla eli lääkäriharjoittelijalla tarkoitetaan lääketieteen opiskelijaa, joka suorittaa lääkärikoulutukseen vaadittavaa palvelua amanuenssina työ- tai virkasuhteessa. Yleensä amanuenssit ovat työsuhteessa. Amanuenssit ovat 1.5.2022 lähtien siirretty Lääkärisopimuksen piiriin. Amanuenssin säännöllinen työaika on 38 h 15 min.

1.2. Peruspalkkaus

Amanuenssin vähimmäispalkka on 1.6.2023 lukien 1 746,00 euroa. Huomioithan, että kyseessä on kuukausipalkka, eli jos amanuenssuuri kestää esimerkiksi 4 täyttä viikkoa täyden kuukauden sijaan, on myös maksettu palkka suhteutettuna tähän.

1.3. Lomakorvaukset ja lomarahat

Lomakorvaus muodostuu siten, että vuosilomapäiviä kertyy työssäolokuukautta kohti tietty määrä vaihdellen työsuhteen pituuden ja työkokemuksen mukaan. KVTES:n mukaan alle vuoden mittaisista työ- ja virkasuhteista saa vuosilomapäiviä seuraavasti:

Töissä 1 kk: 2 päivää

Töissä 2 kk: 4 päivää

Töissä 3 kk: 5 päivää, kun työkokemusta kyseiseltä alalta on alle 15 vuotta

Lomapäiviin oikeuttaa kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on ollut töissä vähintään 35 h tai 14 työpäivää JA kuukauden aikana yhtäjaksoinen palvelussuhde on kestänyt vähintään 16 kalenteripäivää. Nämä lomapäivät jäävät kandeilla usein lyhyiden työsuhteiden vuoksi käyttämättä, vaikkakin lomapäivien käyttö on sopimuskohtaista. Työnantajan tulee maksaa pitämättömät lomapäivät työsuhteen päätyttyä lomakorvauksena. Lomakorvaus lasketaan jakamalla lomakorvauksen laskemisajankohdan varsinainen kuukausipalkka luvulla 20,83 ja kertomalla se pitämättömien vuosilomapäivien lukumäärällä.

Lomakorvauksen lisäksi jokaiselta täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta saadaan myös lomarahat, joka lyhyissä työsuhteissa on 4 % maksetuista palkoista. Lomarahat on mahdollista saada myös vapaana, mutta kuten vuosilomapäivienkin kohdalla, kandeit saavat yleensä nämä etuudet rahana lyhyet työsopimukset huomioiden.

Ansiotuloksi katsottavat lomakorvaukset maksetaan työsuhteen päätyttyä, mikä kannattaa huomioida opintotuen tulorajaa laskiessa.

Esimerkki

Suoritat kuukauden amanuenssuurin työpaikassa, jossa palkkasi on Lääkärisopimuksen määrittämä vähimmäispalkka. Yhden kuukauden työsuhteesta kertyy käytännössä 2 vuosilomapäivää. Vuosilomien määräytyminen on selvitetty tarkemmin KVTES:ssa. Lomakorvaus yhdeltä kuukaudelta on siis: $(1\,746,00 \text{ €} / 20,83) \times 2 = 167,64 \text{ €}$. Lomarahaksi tulee $1\,746,00 \text{ €} \times 0,04 = 69,84 \text{ €}$. Palkaksesi tulee siis $1\,746,00 \text{ €} + 167,64 \text{ €} + 69,84 \text{ €} = 1983,48 \text{ €}$

2. LÄÄKÄRIT

2.1. Työaika

Säännöllinen työaika on 38 h 15 min / vko tai keskimäärin edellä mainittu tuntimäärä viikossa työaikajaksossa, jonka aikana säännöllinen työaika ennalta laaditun työvuoroluettelon mukaan tasoittuu em. tuntimäärään. Tasoittumisjakson enimmäispituus on 52 viikkoa.

2.1.1. Laajennettu säännöllinen työaika

Lääkärin säännöllistä työaikaa voidaan sijoittaa työnantajan päätöksellä ma-to klo 7.30-20 välille ja pe klo 7.30-18 välille. Mikäli säännöllisen työajan vuoroja on sijoitettu ma-to 17–20 tai pe klo 17–18, maksetaan tästä ylimääräinen korvaus. Jos laajennettuja työvuoroja on kuukauden aikana 1-2, korvauksena maksetaan 5-6 % tehtäväkohtaisesta palkasta ja jos laajennettuja työvuoroja on 3-5, maksetaan 7-9 % tehtäväkohtaisesta palkasta. Laajennettuja työvuoroja voi olla työnantajan määräämänä enintään viisi kertaa kuukaudessa. Mikäli lääkäri haluaa itse tehdä laajennettuja työvuoroja enemmän, on se sovittava erikseen työnantajan kanssa.

Edellä olevien korvausten lisäksi klo 18-22 välisenä aikana tehdystä laajennetusta säännöllisestä työstä maksetaan normaali iltatyökorvaus 15% korottamattomasta tuntipalkasta.

Päivystys ja kiirevastaanotto eivät ole em. laajennetun toiminnan työtä. Esimerkiksi klo 16 eli perinteisen virka-ajan päättymisen jälkeen voi kaksi lääkäriä samassa työpaikassa tehdä eri työvuoroa: toinen tekee yhä säännöllistä työaikaa (esim klo 10-18) ja toinen jo päivystää (klo 16-22).

2.1.2. Arkipyhien vaikutus työaikaan

Pitkäperjantain, toisen pääsiäispäivän, helatorstain ja juhannusaaton sisältävillä sekä niillä viikoilla tai työaikajaksoilla, joilla uudenvuodenpäivä, loppiainen, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi, työviikon tai työaikajakson säännöllinen työaika on 7 tuntia 39 minuuttia lyhyempi. Mikäli samalle työaikajaksolle sattuu kaksi tai useampi edellä mainituista arkipyhistä, on työaika kutakin arkipyhää kohden em. tuntimäärää lyhyempi.

Osa-aikatyöaikaa lyhennetään tällaisella työviikolla/työaikajaksolla kutakin työaikaa lyhentävää arkipyhää kohti vastaavalla osuudella em. 7 tunnista 39 minuutista kuin viranhaltijan/työntekijän osa-aikatyöaika on kohdan 2.1 mukaisesta työajasta.

Tätä kohtaa ei sovelleta, mikäli palvelussuhde ei kestä yhtään täyttä työviikkoa/työaikajaksoa (esimerkiksi alle viikon mittaiset sijaisuudet pyhien ympärillä).

2.2. Päivittäinen lepoaika (ruokatauko) sekä palautumistauko

Viranhaltijalle/työntekijälle annetaan vähintään puolen tunnin pituinen työaikaan kuulumaton ruokailutauko, tai hänen niin halutessaan tilaisuus ateriointiin työaikana työpaikalla tai työnantajan osoittamassa asianomaisen laitoksen ruokasalissa tms. siten, ettei järjestelystä aiheudu häiriötä työn kululle tai suoritettaville palveluille ja että ruokailusta aiheutuva työstä poissaolo kestää enintään 15–20 minuuttia. Jos työrupeaman pituus ylittää 10 tuntia, viranhaltijalle/työntekijälle on annettava edellä mainitun tauon lisäksi tilaisuus ruokailla työajalla 15–20 minuutin ajan kahdeksan tunnin työskentelyn jälkeen. Mikäli ruokatauko ei ole työaika, työpaikalta on lupa poistua. Usein lääkärit ruokailevat myös ensimmäisen ruokailun työaikana, tällöin tauon pituus on 15-20min.

Ruokatauon lisäksi viranhaltijalle/työntekijälle järjestetään päivittäin yksi 10 minuutin pituinen palautumistauko (esim. kahvitauko), joka luetaan työaikaan. Tällöin ei saa poistua työpaikalta. Tauon järjestämisestä ei saa aiheutua häiriötä työn kululle tai suoritettaville palveluille. Taukoa ei saa sijoittaa työvuoron/työpäivän alkuun tai loppuun eikä päivittäisen lepoajan yhteyteen.

2.3. Vuorokausilepo

Viranhaltijalle/työntekijälle on annettava jokaisen työvuoron alkamista seuraavan 24h aikana vähintään 11h keskeytymätön lepoaika, lukuun ottamatta vapaamuotoisena päivystyksenä tehtyä työtä. Vuorokausilepo voidaan suunnitella 11 tuntia lyhyemmäksi seuraavin edellytyksin, jos päivystysjärjestelyjä tai muuta toimintaa ei saada muutoin tarkoituksenmukaisesti järjestettyä.

- Työntekijällä/viranhaltijalla on mahdollisuus aikavälillä klo 23-8 vähintään 3h keskeytymättömään lepoon työrupeaman aikana tai
- Kyse on yhteispäivystyksen työpaikkapäivystyksestä tai jaetusta työpaikkapäivystyksestä enintään klo 23 saakka.

Näiden lisäksi on vielä mahdollista paikallisesti sopien ottaa käyttöön päivystysjärjestely Lääkärisopimuksen liitesopimuksen 1 tai 2 mukaan. Tarkemmin näistä voit käydä lukemassa Lääkärisopimuksesta.

Saamatta jäänyt vuorokausilepo on annettava viranhaltijalle/työntekijälle korvaavana lepoaikana seuraavan vuorokausilevon yhteydessä. Mikäli tämä ei ole painavista syistä mahdollista, korvaava

lepoaika on annettava niin pian kuin se on mahdollista, kuitenkin 14 vuorokauden kuluessa. Korvaava lepoaika on annettava yhdenjaksoisena, eikä sitä saa sijoittaa viikkolevon, päivittäisen lepotaun tai vapaamuotoisen päivystyksen ajalle.

2.4. Viikkolepo

Uudessa lääkärisopimuksessa viikkolepo-osio on muokattu uusiksi. Pääsääntönä on, että työaika on järjestettävä niin, että viranhaltija/työntekijä saa kerran kalenteriviikossa vähintään 35 tuntia kestävän keskeytymättömän vapaa-ajan, joka on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava sunnuntain yhteyteen. Viikkolepo 35 tuntia voi muodostua 11 tunnin vuorokausilevosta ja vähintään 24 tunnin erillisestä viikkolevosta. Viikkolepo voidaan järjestää keskimäärin 35 tunniksi 14 vrk:n ajanjakson aikana. Viikkolevon tulee olla vähintään 24 tuntia viikossa.

Viranhaltijan/työntekijän säännöllinen työaika suunnitellaan lähtökohtaisesti viidelle työpäivälle viikossa. Työvuorot suunnitellaan siten, että viranhaltijalle/työntekijälle pyritään antamaan kaksi peräkkäistä vapaapäivää viikon aikana, jotka mahdollisuuksien mukaan ovat lauantai ja sunnuntai.

Kuitenkin edellä mainittujen lisäksi Lääkärisopimuksessa on kirjattu mahdollisuus poiketa edellä mainitusta pääsäännöstä sekä viikkolevon menettämisen korvaamisesta. Tarvittaessa käy lukemassa Lääkärisopimuksesta tarkemmat esimerkkitaupukset ja määritelmät viikkolevon poikkeamisesta.

2.5. Sairauspoissaolo

Myös kandi voi sairastua lyhyenkin työjakson aikana. Monesti lyhyet poissaolot (1- 3vrk, paikoittain pidemmätkin jaksot) onnistuvat työntekijän omalla ilmoituksella esimiehelle, mutta käytänteet tästä vaihtelevat. Varmista aina työsuhteen alussa talon tavat sekä työterveyden tarjoava taho. 1-14 vrk:n ajalta työnantaja maksaa sairauspoissaolon ajalta työntekijälle täyttä palkkaa, mutta mikäli työsuopimus on kestänyt tuohon mennessä alle kuukauden, on korvaus 50 %. 14 vrk jälkeen sairauslomakorvauksesta vastaa Kela. Huomaathan, mikäli olet sairaana ensimmäisenä työpäivänä ja jätät kotiin, työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa tuolta ajalta palkkaa.

2.6. Päivystys

Päivystyksellä tarkoitetaan työnantajan määräykseen perustuvaa lääkärin olemista työpaikalla tai muualla valmiina työskentelemään säännöllisen työaikansa ulkopuolella. Päivystys on kiireellistä hoitoa ja hoidon arviointia, jota ei voida siirtää ilman hengenvaaraa tai terveydellistä haittaa. Selvitä, kuuluuko sinulle päivystysvelvollisuutta.

Päivystyksen osalta Lääkärisopimuksessa on eroteltu viranhaltijat ja työntekijät erikseen. Viranhaltijana säännöllisen työajan lisäksi suoritettava päivystys kuuluu osana jokaisen lääkärin virkavelvollisuutta. Työsuhteisen lääkärin päivystäminen perustuu työntekijän suostumukseen. On tärkeää, että myös työsuhteiset lääkärit päivystävät, jotta toiminnot saadaan järjestettyä tarkoituksenmukaisesti.

Lääkəriä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 5 krt/kk eikä yli 85h/kk eikä vapaamuotoisena päivystyksenä yli 6krt/kk. Työnantajan velvollisuuksiin kuuluu arvioida vuosittain päivystyksen vaatimat resurssit huomioiden lepoajat sekä huolehtia, että lääkäreitä on riittävästi päivystyksen järjestämiseksi. Työnantaja päättää päivystysmuodoista sekä päivystyksen alkamis- ja päättymisajankohdista.

Työpaikkapäivystyksellä tarkoitetaan ympärivuorokautista tai osavuorokautista päivystystä, jota lääkäri on kummassakin tapauksessa määrätty suorittamaan työpaikalla. Yleensä suurin osa keskussairaaloiden päivystyksistä on työpaikkapäivystystä. Lääkəriä ei ilman hänen suostumustaan tule velvoittaa päivystämään työpaikkapäivystyksenä yli 5 krt/kk eikä yli 85h/kk.

Vapaamuotoisella päivystyksellä tarkoitetaan päivystystä, jota ei suoriteta työpaikalla, eli toisin sanottuna päivystetään etänä puhelimen päässä. Lääkäri on tällöin velvollinen tulemaan kutsuttuna työpaikalle työnantajan määrittelemän enimmäisajan kuluessa. Tätä käytetään esimerkiksi monien pienten erikoisalojen päivystyksissä. Lääkəriä ei ilman suostumustaan tule velvoittaa päivystämään vapaamuotoisena päivystyksenä yli 6 krt/kk.

Vapaamuotoinen päivystys on vaihdettava työpaikkapäivystykseksi, jos vapaamuotoisen päivystyksen keskimääräinen aktiivisuusaste ylittää vuositasolla 50 %. Muutosta ei tarvitse tehdä, jos vapaamuotoisen päivystyksen ajankohta ei miltään osin kohdistu klo 23-08 väliselle ajalle.

Raskaana oleva viranhaltija/työntekijä tulee vapauttaa työaikalain mukaisesta klo 23–6 välillä tapahtuvasta yötyöstä ja työnantajan tulee osoittaa viranhaltija/työntekijä työskentelemään klo 23–6 ulkopuolella, jos yötyö lääkärin lausunnon perusteella on haitallista raskaana olevan viranhaltijan/työntekijän terveydelle tai sikiön terveydelle ja kehitykselle.

Raskaana olevan työkyky huomioiden 28. raskausviikon jälkeen suositellaan, että viranhaltija/työntekijä vapautetaan kokonaan päivystysvelvollisuudesta. Työnantaja voi aina vapauttaa viranhaltijan/työntekijän päivystysvelvollisuudesta tai vähentää /lyhentää päivystysvuoroja riippumatta raskausviikkojen lukumäärästä, jos tämä on aiheellista.

3. LÄÄKÄRIT PALKKAUS

3.1. Peruspalkka

Palkkahinnoittelu 1.6.2023 lukien, vähimmäiskuukausipalkka:

Perusterveydenhuollon lääkärit:

Lääketieteen opiskelija: 2809,58€ (peruspalkka on hoidettavasta lääkärin virasta/tehtävästä riippumatta)

Laillistettu lääkäri: 3 779,37€

Laillistettu lääkäri, väh 3 vuotta* laillistetun lääkärin tehtävässä/virassa: 4 142,98€

Erikoissairaanhoidon lääkärit:

Lääketieteen opiskelija: 2 696,84€ (peruspalkka on hoidettavasta lääkärin virasta/tehtävästä riippumatta)

Laillistettu lääkäri: 3 778,67€

Laillistettu lääkäri, väh 3 vuotta* laillistetun lääkärin tehtävässä/virassa: 4 243,52€

*Palvelusaika lasketaan KVTES:n työkokemuslisämääräysten mukaan. Hyväksytyksi palveluksi luetaan kuitenkin vain laillistettuna lääkärinä työskentely (ei siis kandi-aikaa). Jo suoritetuista palveluista on esitettävä työtodistukset työnantajalle.

3.2. Tuntipalkan laskeminen

Lisä-, yli-, ilta-, yö-, lauantai-, sunnuntai- ja aattotyön sekä päivystyskorvausten rahakorvauksen laskemiseksi tarvittava tuntipalkka saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka luvulla 160 (terveyskeskuslääkärit) tai luvulla 163 (sairaalalääkärit). Osa-aikatyötä tekevän tuntipalkka saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka (osa-aikapalkka) luvulla, joka lasketaan siten, että osa-aikaisen säännöllinen (osa-aikatyöaika) jaetaan täydellä työajalla ja kerrotaan täyttä työaika tekevän kuukausipalkan jakajalla (160 tai 163).

Osa-aikatyöläisen tuntipalkan laskukaava

$$\textit{Tuntipalkka} = \textit{osa - aikapalkka} : \left(\textit{kk - palkan jakaja} \times \frac{\textit{osa - aikatyöaika}}{\textit{täysi työaika}} \right)$$

3.3. Palkan lisät

Työpaikasta ja -tehtävästä riippuen lääkäri voi olla oikeutettu lääkärintodistus- ja lausuntopalkkioihin (erikoissairaanhoidossa toimivat) tai suoritelisiin. Kliinisen lisätyön ja ylityön palkkioihin ovat oikeutettuja kaikki lääkärit, jotka näitä töitä tekevät.

3.3.1. Lääkärintodistus- ja lausuntopalkkiot

Lääkärille maksetaan palkkio sellaisista lääkärintodistuksista ja -lausunnoista, jotka eivät liity potilaan hoitoon. Tätä palkkiota ei makseta lääketieteen opiskelijoille. Todistus tai lausunto on hoitoon liittyvä (ei siis palkkioon oikeuttava), kun se annetaan hoidettavana tai tutkittavana olevalle potilaalle

1. työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten
2. toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten, tai
3. sairauden hoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten.

Palkkion suuruus on 10,70 – 25,68 € riippuen todistuksen tai lausunnon luonteesta. Alan erikoislääkärille maksetaan palkkio 50 %:lla korotettuna.

3.3.2. Ylityö

LS:n mukaan korvattavaa ylityötä on työnantajan aloitteesta tehtävä normaalin työajan ylittävä työ, joka ei ole päivystystyötä, eikä kliinistä lisätyötä. Käytännöt ylitöiden korvaamisesta voivat vaihdella työpaikkakohtaisesti. Mikäli ylitöistä maksetaan, ovat ylityökorvaukset kultakin ylityötunnilta 50 %:lla korotettu tuntipalkka. Ylityöt voidaan vastaavasti korvata antamalla ylityötunteja vastaava vapaa-aika. Käytännössä ylitöiden maksaminen ei ole aina näin yksinkertaista, vaan epäselvyyttä voi olla esimerkiksi siitä, mikä määrittää työnantajan aloitteesta tehtäväksi työksi. Kandidit ovat ymmärrettävästi alkuun hieman hitaampia työntekijöitä, joten ylitöitä saattaa tästä syystä kertyä. Ylitöiden seuraamis- ja merkitsemiskäytännöt vaihtelevat paikoittain. Tästä on hyvä keskustella työnantajan kanssa heti alkuun, jotta vältetään ikäviltä yllätyksiltä.

Laajennetun toiminnan korvaus (voimassa sopimuskauden 1.5.2022-30.4.2025) koskee päivystyksen ja kiirevastaanoton ulkopuolista säännöllisen työajan työvuoroja, joka sijoittuu maanantaista torstaihin klo 17-20 tai perjantaisin klo 17-18. Näistä työvuoroista maksetaan korvauksena 5–6 % uraporraspalkasta tai sitä vastaavasta tehtävästä maksettavasta palkasta ja tehtävälisästä, jos työvuoroja on 1–2, tai 7–9 % uraporraspalkasta tai sitä vastaavasta tehtävästä maksettavasta palkasta ja tehtävälisästä, jos työvuoroja on 3–5 kalenterikuukaudessa. Tällaisia työvuoroja voi olla enintään viisi kertaa kalenterikuukaudessa.

3.4. Perusterveydenhuollon lääkärin suoritepalkkausjärjestelmä

Pääosin vastaanottotoimintaa pitävillä terveyskeskuslääkäreille on kehitetty uusi suoritepalkkausjärjestelmä, joka toimii vaihtoehtoisena nykyiselle toimenpidepalkkio- ja kliinisen lisätyön käyntipalkkiot -järjestelmälle (kohdat 3.3 ja 3.3.2). Suoritepalkkausjärjestelmällä korvataan nykyinen yksittäisiin toimenpiteisiin perustuva järjestelmä. Työnantaja tekee päätöksen siitä, otetaanko järjestelmä käyttöön. Jos lääkärin työnkuvaan ei kuulu vastaanottotoimintaa, hän ei kuulu suoritepalkkauksen piiriin. Lääkärin tulee tietää, kuuluuko hän suoritepalkkauksen piiriin.

Suoritepalkkiojärjestelmässä palkkio on suoritekohtainen, eikä palkkiota makseta enää yksittäisistä toimenpiteistä. Palkkio määräytyy suoritteen kokonaisvaativuuden perusteella. Suoritteen vaativuus voi muodostua toimenpiteen vaativuuden, toimenpiteiden määrän tai potilaan vaikeahoitoisuuden perusteella. Suoritepalkkio on euromääräinen, ja palkkion suuruus sovitaan alueellisesti.

Suoritteita ovat esimerkiksi

- potilaan vastaanottokäynnit
- lääkärin käynnit potilaan luona
- konsultaatiot
- lääkäri ohjeistaa toisen lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön potilaan hoidossa, joko potilaan läsnäollessa tai ilman. Sisältää ohjeiden kirjaamisen.
- hoitosuunnittelut ilman potilaan läsnäoloa
- puhelimella tapahtuva hoitoasiointi, kun korvaa vastaanottokäynnin
- etävastaanotto, silloin kun tapahtuma kestoltaan ja vaativuudeltaan rinnastuu fyysiseen käyntiin

Suoritteiden tasoja on neljä: suppea, perus, vaativa tai laaja ja erittäin vaativa tai laaja. Suppea suorite sisältää suppean tutkimuksen, lyhyen konsultaation terveydenhuollon ammattihenkilölle ilman lääkärikäyntiä tai suppean hoitotoimenpiteen. Reseptin uusiminen omalle potilaalle ei ole suorite, ellei se sisällä hoidon suunnittelua. Konsultaatio tulee kirjata potilasasiakirjoihin, muuten kyseessä ei ole suorite.

Perustason suorite sisältää perustutkimuksen tai hoitoasioinnin, konsultaation tai hoitotoimenpiteen. Esimerkiksi toisen lääkärin konsultointi, perusterveen potilaan lääkintölailliset todistukset ja normaali vastaanottokäynti sisältäen korkeintaan yhden erillisen toimenpiteen luokitellaan perustason suoritteeksi.

Vaativa tai laaja suorite sisältää perustutkimusta laajemman tutkimuksen, laajan konsultaation tai laajan hoitotoimenpiteen. Lasten- ja äitiysneuvolan sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon vastaanottokäynnit, iäkkäiden ja kroonisesti sairaiden potilaiden todistukset, työkykyarvio lausuntoineen tai yksittäisen ongelman laaja ja vaativa selvittely kuuluvat tähän suoritetasoon.

Erittäin vaativa tai erittäin laaja -tason suoritteita ovat esimerkiksi kouluterveydenhuollon psykososiaalisten ongelmien selvittely, mielenterveys- ja päihdepotilaiden psykososiaalisten ongelmien laaja selvittely, moniongelmaisen potilaan laaja ja monipuolinen kokonaisarvio sekä murtumapotilaiden primäärikäynnit.

3.5. Työpaikkapäivystyksen päivystyskorvaukset

Lääkärille maksetaan säännöllisen työajan lisäksi tehdyn työpaikkapäivystyksen tunnilta ja kultakin vapaamuotoisen päivystyksen aktiiviyötunnilta taulukon 2 mukaisella kertoimella korotettu varsinaisesta palkasta laskettu tuntipalkka tai annetaan vastaava vapaa-aika.

Taulukko 2. Työpaikkapäivystyksessä maksetaan alla olevan taulukon mukaisella kertoimella korotettu tuntipalkka tai annetaan vastaava vapaa-aika.

	klo 0–8	klo 8–15	klo 15–18	klo 18–22	klo 22–24
maanantai	3	–	1,75	1,75	2,5
tiistai–torstai	2,5	–	1,75	1,75	2,5
perjantai	2,5	–	1,75	2,25	3
lauantai–sunnuntai*	3	2,25	2,25	2,25	3

* sekä juhlapyhät, niiden aatot klo 18 alkaen, juhannusaatto ja muuksi päiväksi kuin sunnuntaiksi sattuva jouluaatto. Ks. esimerkki.

Esimerkki

Kaisa Kandin työpaikalla maksetaan kandeille LS:n määrittämää erikoissairaanhoidon lääkärin vähimmäispalkkaa eli 2 696,84 euroa. Tästä laskettuna perustuntipalkka on $2\ 639,30\ \text{€}/163 = 16,55\ \text{€}$. Kaisa päivystää työpaikkapäivystystä tiistai- keskiviikkoyönä klo 15–08. Hän saa siis klo 15–22 (7 tuntia) päivystetyistä tunneista kertoimella 1,75 korotettua palkkaa, ja klo 22–08 (10 tuntia) päivystetyistä tunneista kertoimella 2,5 korotettua palkkaa. Näin ollen Kaisalle maksetaan

$$7\ \text{h} \times 1,75 \times 16,55\ \text{€}/\text{h}^* + 10\ \text{h} \times 2,5 \times 16,55\ \text{€}/\text{h}^* = 616,49\ \text{€}$$

*desimaalit huomioitu perustuntipalkassa

3.6. Lomakorvaukset ja lomarahat

Lääkäreiden vuosilomapäivien kertyminen muodostuu myös kohdan 1.3 mukaisesti. Lääkärin vuosiloman ajalta maksettavaa varsinaista palkkaa korotetaan sillä prosenttiluvulla, joka saadaan laskemalla, kuinka monta prosenttia on edellisenä lomanmääräytymisvuonna säännölliseltä työajalta maksetut tämän sopimuksen mukaiset toimenpidepalkkiot, todistus- ja lausuntopalkkiot ja suoritepalkkiot samalta ajalta maksetusta varsinaisesta palkasta. Myös lomakorvaus lasketaan tämän määräyksen mukaisesta palkasta.

Palvelussuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus lasketaan käyttäen sen lomanmääräytymisvuoden aikana maksettuja palkkioita ja varsinaista palkkaa, jona palvelussuhde päättyy. Vuosilomapalkan määräytymisestä tarkemmin, ks. KVTES IV luku 13 §.

4. LÄÄKETIETEEN OPISKELIJAN TOIMIMINEN LAILLISTETUN AMMATTIHENKILÖN TEHTÄVÄSSÄ

4.1. Neljän vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija

Lääketieteen opiskelija, joka on suorittanut hyväksytysti neljän ensimmäisen vuoden opinnot, voi toimia tilapäisesti lääkärin tehtävissä erikoissairaanhoidon toimintayksikössä tai terveyskeskuksen vuodeosastolla laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena. Opiskelijalla pitää olla suoritettuna myös sen erikoisalan opintojaksot, johon kuuluvissa tehtävissä hän aikoo toimia. Opiskelijalle on nimettävä kirjallisesti ohjaajalääkäri.

Jos edellä mainituissa tehtävissä toimivalla opiskelijalla on myös niihin liittyviä päivystävän lääkärin tehtäviä, hänen on toimittava laillistetun lääkärin välittömässä johdossa ja valvonnassa eli vanhemman kollegan rinnalla. Samoin edellytyksin opiskelija voi toimia myös ympärivuorokautisessa yhteispäivystysyksikössä, jos hänen tehtävänsä on mahdollista rajata suoritettujen erikoisalan perusopintojen mukaisesti esimerkiksi sisätauteihin.

Medisiinariliitto on kysynyt Lääkäriliiton lakimiehiltä tulkintaa lainsäädännöstä kuoleman toteamisesta ja kuolintodistuksen kirjoittamisesta sekä edunvalvontalausunnon laatimisesta. Neljän vuoden opintojen jälkeen ei saa todeta kuolemaa ja edunvalvontalausunnon saa kirjoittaa vain laillistettu lääkäri.

Lainsäädäntö kuolintodistusten laatimisesta on suppea, eikä siitä voi suoraan tehdä tulkintaa, saako jo neljän vuoden lääketieteen opintojen jälkeen laatia kuolintodistusta. Viranomaistaho ei ole myöskään ilmaissut kantaansa asiaan. Johtuen kuolintodistusten laatimisen suppeasta muotoilusta, Valviralta tullaan pyytämään selkeä kannanotto asiaan seuraavassa Lääkäriliiton ja Valviran yhteistyötapaamisessa. Kunnes selkeä kannanotto saadaan, Lääkäriliiton lakimies suosittaa, että neljän vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija voi toimia kuolintodistusten laatimisen osalta toimipisteidensä ohjeiden mukaisesti jatkossakin. Mikäli toimipisteen ohjeistuksiin on kuulunut kuolintodistusten laatiminen, opiskelija voi laatia niitä jatkossakin.

4.2. Viidennen vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija

Suomessa tai ulkomailla opiskeleva lääketieteen opiskelija, joka on suorittanut hyväksytysti vähintään viiden ensimmäisen opintovuoden opinnot, voi toimia tilapäisesti lääkärin tehtävissä erikoissairaanhoidon toimintayksikössä tai perusterveydenhuollon toimintayksikössä.

Päivystäjänä toimiessaan viiden vuoden opinnot suorittaneella opiskelijalla on oltava nimetty takapäivystäjä, joka on itsenäisesti ammattiaan harjoittamaan oikeutettu lääkäri. Päivystysyksikössä on kuitenkin oltava kaikkina vuorokauden aikoina paikalla laillistettu lääkäri johtamassa toimintaa.

Medisiinariliitto on kysynyt Lääkäriliiton lakimiehiltä tulkintaa lainsäädännöstä kuoleman toteamisessa sekä edunvalvontalausunnon laatimisesta. Viidennen vuoden opinnot suorittanut lääketieteen opiskelija saa todeta kuoleman. Edunvalvontalausunnon saa kirjoittaa vain laillistettu lääkäri.

4.3. Ulkomailla lääketiedettä opiskeleva opiskelija

Ulkomailla lääketiedettä opiskelevan säännöt määritetään pääsääntöisesti samojen periaatteiden mukaisesti, kun hän on suorittanut asianmukaisesti neljännen tai viidennen vuoden opinnot sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston mahdollisesti määräämät muut opinnot ja harjoittelun. Käytänteet ja vaaditut asiakirjat voivat hieman vaihdella riippuen opiskelumaastasi. Suomen kansalaisille kielikoetta ei ole, työnantajat ovat velvoitettuja takaamaan, että heidän työntekijöillään on tarvittavan tasoinen kielitaito.

4.4. Etävastaanotto

Medisiinariliitto ja Lääkäriliitto ovat tehneet omat kannanotonsa lääketieteen opiskelijoiden etävastaanottojen pitämisestä. Medisiinariliiton kannanotossa todetaan, että lainsäädäntö jää tulkinnanvaraiseksi lääketieteen opiskelijoiden sekä etävastaanottojen kohdalla. Opiskelijan toimiessa laillistetun ammattihenkilön tehtävissä tulee hänen olla samassa yksikössä toimivan laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena. Seniorilla on oltava mahdollisuus puuttua välittömästi epäkohtiin. Etätyöskentelyssä ammatillisen tuen saaminen on haastavampaa ja opiskelijan ohjaus sekä valvominen hankaloituvat. Niin kauan kuin lainsäädännöllinen runko on etälääketieteen osalta epäselvä, tulisi opiskelijoiden pitää etävastaanottoa mahdollisimman vähän tai ei lainkaan. Riittävä seniorituki ja perehdytys on ehdottomasti varmistettava, jos opiskelija toimii etävastaanottotyössä. Lääkäriliiton suosituksessa todetaan niin ikään, että etävastaanotto toiminta soveltuu lääketieteen opiskelijalle rajoitetusti ja ainoastaan silloin, kun tosiasiallinen seniorituki voidaan taata.

Sekä Medisiinariliitto että Lääkäriliitto ovat sitä mieltä, ettei lääketieteen opiskelijan työ voi koostua ainoastaan etävastaanottoista. Medisiinariliiton kannanoton etävastaanotosta (11/2022) voit käydä lukemassa Medisiinariliiton nettisivuilta. Lääkäriliiton etälääketieteen suosituksen löydät Lääkäriliiton nettisivuilta ja kohdasta Lääkärin tietopankki > Kuinka toimin lääkärinä.

5. TERVEYDENHUOLLON AMMATTIKORTTI

Esimerkiksi e-reseptin tekemiseen ja Kanta-arkistoon pääsyyn tarvitaan terveydenhuollon ammattikortti eli ns. varmennekortti tai vrk-kortti. Lääketieteen opiskelija voi hankkia ammattikortin suorittuaan ensimmäisen neljän vuoden opinnot, saatuaan niistä merkinnän Valviran hallinnoimaan Terhikki- rekisteriin ja saatuaan oman SV-numeron. Varmennekortti myönnetään terveydenhuollon ammattilaisille potilastietojärjestelmiin tunnistautumiseen. Varmennekortin saa Väestörekisterikeskuksen rekisteröidyistä toimipisteistä. Lähimmän pisteen yhteystiedot saat esimerkiksi oman työpaikkasi HR-pisteestä tai Diki- ja Väestöviraston sivuilta (<https://dvv.fi/varmenteet-sosiaali-ja-terveydenhuollolle>).

Työpaikasta riippuen varmennekortin voi saada työ- tai virkasuhteessa ollessaan ilmaiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee, että työpaikka kustantaa kaikki lääkärin työvälitteet mukaan lukien varmennekorttiin liittyvät maksut. Opiskelijan kannattaa selvittää asia työpaikalta ja ainakin henkisesti varautua palvelumaksuun, joka on noin 40-70 euroa. Palvelumaksun suuruus riippuu alueesta.

1.1.2017 alkaen sähköisen reseptin käyttö on ollut pakollista ja vain painavissa poikkeusolosuhteissa voi käyttää paperireseptiä. Terhikki- rekisterimerkinnän puuttuminen ei ole Valviran ohjeistuksen mukaan poikkeustapaus käyttää paperireseptiä. Käytännössä reseptien määräämiseen tarvitset siis varmennekortin. Erikseen ei ole opiskelijan varmennekorttia, vaan opiskelijan ammattikorttia käsitellään kuten muitakin SOTE-alan kortteja. Jo myönnettyä korttia ei voida tietoturvasyistä päivittää, vaan aina henkilötietojen tai oikeuksien päivittyessä tulee hankkia uusi varmennekortti. Uuden kortin hankinta tulee siis eteen esimerkiksi silloin, kun oikeudet päivittyvät viidennen vuosikurssin suorittamisen jälkeen. Tällöin edellisenä kesänä neljännen vuoden oikeuksilla saatu kortti vanhenee. Varmennekortti on voimassa 5 vuotta, ellei ammattikorttioikeuteen liity jokin rajoittava tekijä. Kortin voi tilata joko kuvallisena tai kuvattomana. Korttia hakiessasi tarvitset mukaasi voimassa olevan passin tai henkilökortin (HUOM! Ajokortti ei riitä).

5.1. Kortinhankintaprosessi (4. vsk)

1. Opiskelija suorittaa kaikki neljännen vuoden opinnot.
2. Tiedekunnan opintotoimisto vahvistaa käydyt opinnot ja lähettää tiedot Valviraan.
3. Valvira vastaanottaa tiedot, tarkistaa ja merkitsee opiskelijan Terhikki-rekisteriin. Valvira lähettää opiskelijalle postitse kirjallisen ilmoituksen ja yksilöintitunnuksen eli SV-numeron. Yksilöintitunnusta voi tiedustella Valvirasta myös puhelimitse, kunhan omat tiedot ovat Terhikkiin ilmaantuneet.

4. Opiskelija voi tilata varmennekortin kesätyöpaikkansa läheisestä vrk-toimipisteestä esimerkiksi ensimmäisenä työpäivänä. Muista ottaa henkilötodistus (passi tai henkilökortti) mukaan.
5. Tilaus lähetetään ja opiskelija saa tilapäisen varmennekortin vrk-toimipisteestä. Opiskelija pääsee tekemään mm. sähköisiä reseptejä.
6. Lopullinen varmennekortti saapuu postissa. Käy vielä työpaikkasi vrk-toimipisteessä aktivoimassa kortti.

5.2. Kortinhankintaprosessi (5. vsk)

1. Opiskelija suorittaa viidennen vuoden opinnot.
2. Tiedekunnan opintotoimisto vahvistaa käydyt opinnot ja lähettää tiedot Valviraan.
3. Valvira vastaanottaa, tarkistaa ja päivittää opiskelijan tiedot Terhikki-rekisteriin. Tässä vaiheessa vanha ammattikortti lakkaa toimimasta!
4. Opiskelija ottaa yhteyttä vrk-toimipisteeseen ja tilaa uuden kortin aiempaan tapaan.

5.3. Mahdollisia syitä varmennekortin toiminnan lakkaamiselle

- Kortti on vanhentunut. Kortti on voimassa viisi vuotta kerrallaan.
- Ammattioikeuden voimassaolo on päättynyt, kun henkilölle on merkitty valvontaseuraamus.
- Olet aloittanut opintosi yli 10 vuotta sitten. Lääketieteen opiskelijaoikeuden ammattioikeuden voimassaolo päättyy automaattisesti, kun opintojen alkamisesta on kulunut 10 vuotta, mikäli opiskelija ei ole valmistunut lääketieteen lisensiaatiksi.
- Olet valmistunut tai ammattioikeutesi on päivittynyt. Lääketieteen opiskelijaoikeuden ammattioikeus päättyy automaattisesti, kun hänet merkitään laillistetuksi lääkäriksi tai ammattioikeus päivittyy esimerkiksi 4. vuosikurssin lääketieteen kandidaatin oikeuksista 5. vuosikurssin lääketieteen kandidaatin oikeuksiin.
- Vaihdot nimeä. Tällöinkin on tilattava uusi kortti, vaikka oikeudet pysyvät ennallaan.
- Kortti on vaurioitunut.

Mikäli mikään yllä olevista syistä ei ole mahdollinen, ota yhteyttä työpaikkasi vrk-toimipisteeseen. Joissain potilastietojärjestelmissä hiljattain rekisteröidyn varmennekortin toiminta vaatii uuden kirjautumisen potilastietojärjestelmään varmennekortin rekisteröimisen jälkeen.

Lähde: Valvira, Väestörekisterikeskus

5.4. Ulkomaat: Valviran oikeuksien hakeminen ja kortinhankintaprosessi

1. Opiskelija suorittaa kaikki 4. tai 5. vuoden opinnot
2. Kun kaikki kurssien merkinnät ovat näkyvissä, täytä omalta osaltasi ja pyydä yliopistosi opintotoimistoa tai dekanaattia täyttämään Valviran sivuilta löytyvä hakemusomake.
3. Liitteeksi hakemukseen vaaditaan opintorekisteriote (joko alkuperäinen tai virallisesti oikeaksi todistettu versio). Liitteeksi tulee laittaa myös virallinen kopio voimassa olevasta passista tai henkilökortista, jotta voidaan varmistua hakijan henkilöllisyydestä ja kansalaisuudesta.
4. Jos olet opiskellut eri yliopistoissa lääketiedettä, niin kaikista yliopistoista on liitettävä asianmukaiset paperit hakemukseen. Huomioitavaa on, että jos sinulla on hyväksiluettuja opintoja, niin näiden osalta tulee liittää myös opintorekisteriote hakemukseen. Opintorekisteriotteessa tulee näkyä päivämäärät hyväksiluettujen kurssien suorituksista
5. Jos Valviran hakemuslomaketta ei ole käytetty, hakemukseen on liitettävä yliopiston virallinen vahvistus siitä, että suoritettut opinnot vastaavat 4. vuoden / 5. vuoden opintoja. Sähköposti tulee laatia seuraavaa asiakirjapohjaa käyttäen: "Student (name, surname and social security number) has passed all theoretical and practical studies for the 4th/5th study year". Vahvistuksen tulee myös sisältää:
  - A. Tarkat tiedot opintojen aloittamisajankohdasta sekä päivämäärä, jolloin opinnot ovat kokonaisuudessaan hyväksytysti suoritettu
  - B. Arvioitu valmistumispäivä
  - C. Yhteystiedot yliopistoon. Edeellämainituista yhteystiedoista Valvira tarkistaa opiskeluoikeutesi, joten yhteystietoja voi ilmoittaa useita, jotta tarkastaminen onnistuu myös loma-aikana.

Yliopisto voi lähettää vahvistuksen tai täytetyn hakemuslomakkeen suoraan Valviraan sähköpostilla, joka saattaa nopeuttaa hakemuksen käsittelyä.
6. Tarkista, että olet hankkinut kaikki tarvittavat liitteet ja postita hakemus Valviraan liitteineen. Kirjattuna kirjeenä voit seurata postin lähetysseurannasta, että kirje menee perille. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, PL 43, 00521 Helsinki Finland
Vaihtoehtoisesti voit toimittaa täytetyn lomakkeen liitteineen sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@valvira.fi. Kannattaa käyttää turvaviestiä, koska salassapidettäviä tietoja ei suositella lähettämään sähköpostitse.

Valvira pyrkii käsittelemään hakemuksen kuukauden kuluessa. Käsittelyaika alkaa siitä, kun kaikki tarvittavat asiakirjat ovat saapuneet Valviraan. Kun hakemuksesi on käsitelty, ilmestyvät tietosi JulkiTerhikkiin. Saat postitse hyväksymistodistuksen ja SV-numerosi sekä laskun käsittelystä. SV-numeron saamisen jälkeen voit hakea VRK-korttia, kuten on

aikaisemmin neuvottu. Tarkemmat tiedot hakemusohjeista, tarvittavista liitteistä sekä hakemuslomakkeen löydät Valviran sivuilta (terveydenhuolto > terveydenhuollon ammattioikeudet > opiskelijat > hakemusohjeet).

Lähde: Valvira

6. KESÄTÖIDEN JÄLKEEN

Töiden aikana ja viimeistään töiden päätyttyä on hyvä tarkistaa palkkakuitit, että palkka ja korvaukset on maksettu oikein. Lisäksi kannattaa tarkistaa opintotuen tulorajan ylärajat, ettei joudu maksamaan takaisin tukikuukausia. Pyydä työtodistus ja mikäli olet aikeissa hyväksilukea opintoihin työjakson kokemusta, tarkista vaatiiko yliopistosi tähän jotakin kaavaketta työntäjän allekirjoittamana. Muista pyytää palautetta omasta työstäsi sekä anna itse palautetta työntäjälle. Kannattaa käydä lukemassa Lääkäriliiton sivuilta Kandi työelämässä -osio, josta löytyy lisää hyödyllistä tietoa ja esimerkiksi kesätöiden muistilista.